

Redactioneel

Citation for published version (APA):

Oosterhuis, J., & van Hofstraeten, B. (2017). Redactioneel. *Pro memorie : bijdragen tot de rechtsgeschiedenis der Nederlanden*, 19(2), 137-138. https://www.aup-online.com/upload/Pro%20Memorie/PM%20Archief%20nummers%201999-2018/15667146.pinn.LR_PM20172.pdf

Document status and date:

Published: 01/01/2017

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

REDACTIONEEL

Dit bijzonder nummer van *Pro Memorie* bevat een selectie van lezingen gehouden op het 22ste Nederlands-Belgisch Rechtshistorisch Colloquium te Maastricht, 16-17 december 2016, en georganiseerd door de gastredacteuren Van Hofstraeten en Oosterhuis. Aan hen gaf de vaste kernredactie de volmacht om de bijdragen te selecteren en te redigeren.

Deze aflevering biedt een proeve van het rechtshistorisch onderzoek over de Lage Landen. Vanzelfsprekend is het rechtshistorisch onderzoek in de Lage Landen veel breder, getuige het zeer diverse programma (zie vooralsnog <https://www.maastrichtuniversity.nl/programma>). Echter, in lijn met de doelstelling van *Pro Memorie* hebben ondergetekenden een zevental bijdragen geselecteerd, die niet het internationale of bijvoorbeeld Romeinse, maar enkel het oudvaderlandse recht betreffen en die daarenboven op het ogenblik van presentatie in december 2016 als afgerond onderzoek konden beschouwd worden. De gastredactie onderwierp alle inzendingen aan de traditionele *double blind peer review* en kreeg van de voltallige redactie in haar najaarsvergadering groen licht.

De bijdragen geven een beeld van de breedte van dat rechtshistorisch onderzoek in de Lage Landen, op zowel chronologisch, thematisch als ook methodisch vlak. De bijdragen bestrijken de zestiende tot en met de twintigste eeuw, betreffen het privaatrecht, het burgerlijk procesrecht en het strafprocesrecht, of een snijvlak van deze gebieden, en proberen rechtshistorische ontwikkelingen of gebeurtenissen te duiden door onder meer gebruik te maken van een dogmatische benadering, een uitgebreide politieke of economische inkadering, of het kwantificeren van bepaalde gegevens.

De bijdrage van Wouter Druwé betreft de aflosbaarheid van renten zoals die aan bod komt in vroegmoderne *consilia* en *decisiones* tussen ongeveer 1500 en 1670. Mede in het licht van het woekerverbod, werden in de toenmalige ‘geleerde rechtspraktijk’ diverse, genuanceerde standpunten ingenomen.

Michael Milo en Emanuel van Dongen behandelen het procesrecht bij het Hof van Utrecht in de achttiende eeuw. Aan de hand van enkele procesdossiers geven zij een prachtige inblik in de toepassing van het geleerde recht destijds, maar ook in het leven van alledag, van *academici* tot kooplui.

Marc Ronvaux deed onderzoek naar de *appèldossiers* uit de achttiende eeuw vanuit Namen bij de Grote Raad van Mechelen. Zijn deels kwantitatief onderzoek biedt verschillende, interessante aanknopingspunten voor vervolgonderzoek, bijvoorbeeld als het gaat om de ‘great litigation decline’ in de achttiende eeuw, die ook in de afname van het aantal beroepsdossiers vanuit Namen zichtbaar is.

Ronnie Bloemberg schetst in zijn bijdrage de ontwikkeling van het strafrechtelijk bewijs in Nederland tussen 1750 en 1870. In deze periode vindt een ingrijpende overgang plaats van een wettelijk bewijssysteem – waarin een rechter in beginsel alleen moest nagaan of aan algemene eisen was voldaan – naar een systeem waarin de rechter vrijwel volledig op zijn eigen overtuiging werd aangewezen. Voor deze fundamentele verandering zoekt de auteur een verklaring.

In de bijdrage van Johan Van de Voorde ijlt het verleden na in het heden: de auteur onderzoekt uiterst nauwgezet of de schorsing van de inwerkingtreding van het Burgerlijk Wetboek 1830 door de uitvoerende macht destijds wel legitiem was. Zijn zeer zorgvuldig beargumenteerde bijdrage lijkt het definitieve antwoord te geven op de vraag ‘Zijn de Belgen Napoleons trouwste onderdanen?’.

De bijdrage van Katrin Vanheule betreft opnieuw het strafprocesrecht, meer in het bijzonder het militair strafprocesrecht in België na de Eerste Wereldoorlog. Beeldend beschrijft zij de repressie van contraspionage voor de Duitse bezetter door de Belgische militaire rechtbanken tussen 1918 en 1919. Centraal staan de processen tegen ‘verklikkers’ van *La Libre Belgique*.

Harry Runia, ten slotte, behandelt de ambivalente regeling van de bescherming van bezit – feit of recht? – in het huidige Nederlandse Burgerlijk Wetboek. Aan de hand van archiefmateriaal toont hij op overtuigende wijze aan dat deze ambivalentie te wijten is aan de uiteindelijke keuze van Meijers voor een causaal stelsel van eigendomsoverdracht en zijn wens om de harde gevolgen daarvan voor bezitsbescherming te verzachten.

Als gastredacteuren bevelen we dit bijzondere nummer met een bonte bloemlezing uit Noord en Zuid van harte bij u aan. Wij danken de kernredactie voor het gestelde vertrouwen.

Janwillem Oosterhuis en Bram Van Hofstraeten